

Reglemente för intern kontroll

Strategi
» Plan/program
Riktlinje
Regler och instruktioner

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum: 2014-06-17

För revidering av reglementet ansvarar: Kommunfullmäktige

För revidering av tillämpningsanvisningarna ansvarar: Kommunstyrelsen

För eventuell uppföljning och tidplan för denna ansvarar: Kommunledningsstaben

Dokumentet gäller för: Nämnder och kommunala bolag

Syfte med reglementet

1 § Syfte

Reglementet syftar ytterst till att säkerställa att kommunfullmäktiges beslut och fastställda mål uppfylls, genom att kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, d.v.s. de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Tillämpning

Begreppet *rimlig grad av säkerhet* innebär att nämnder och bolagsstyrelser vid utformningen av rutiner ska göra en avvägning mellan kontrollkostnad och kontrollnytta. Vid bedömning av kontrollnytta, ska inte bara ekonomiska faktorer vägas in, utan även betydelsen av att upprätthålla förtroende för verksamheten hos olika intressenter.

Målet *ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet* innebär att bland annat ha kontroll över ekonomi, prestation och kvalitet samt att säkerställa att fattade beslut genomförs och följs upp i förhållande till fastställd verksamhetsidé och mål.

Målet *tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten* innebär att kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser samt verksamhetsansvariga ska ha tillgång till rättvisande räkenskaper. Därutöver ingår en ändamålsenlig och tillförlitlig redovisning av verksamhetens prestationer avseende kvantitet och kvalitet samt övrig relevant information om verksamheten och dess resursanvändning.

Målet *efterlevande av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.* innefattar lagstiftning såväl som kommunens eller bolagets interna regelverk samt ingångna avtal med olika parter.

Organisation av intern kontroll

2 § Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det överordnade ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontroll upprättas inom kommunens samlade verksamheter samt att se till att denna utvecklas utifrån kommunens kontrollbehov. Kommunstyrelsen ska, med utgångspunkt från nämndernas och de kommunala bolagens återrapportering och revisorernas granskningsrapport, utvärdera kommunens samlade interna kontroll och bedöma om det behöver beslutas om åtgärder.

Tillämpning

Kommunstyrelsen har enligt Kommunallagen (KL) 6:1 och 6:3 ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt att ha uppsikt över övriga nämnder och bolags verksamhet. Denna uppsikt innebär en rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt, om det är nödvändigt, lämna förslag till fullmäktige om förändringar.

3 § Nämnder och bolagsstyrelser

Nämnderna och bolagsstyrelserna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden eller bolagsstyrelsen ska därför se till att en organisation upprättas för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde samt att internkontrollplaner tas fram som bygger på risk- och väsentlighetsanalyser.

Tillämpning

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i KL 6:7. För bolagen regleras ansvaret i aktiebolagslagen (AB). Det är alltid nämnderna och bolagsstyrelserna som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll. I ansvaret ligger att utifrån principerna för den interna kontrollen i kommunen vid behov utfärda regler och anvisningar för den egna interna kontrollens organisation, utformning och funktion. Det är viktigt att detta dokumenteras och antas av nämnder och bolagsstyrelser.

Nämnder och bolagsstyrelser ska ha en fastställd rutin för:

- hur planering och rapportering av internkontrollarbetet ska gå till
- introduktion av berörda nyanställda om vad intern kontroll innebär

4 § Förvaltningschef och VD

Inom nämnds eller bolags verksamhetsområde ansvarar förvaltningschef/VD för att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll. Dessa regler ska antas av respektive nämnd eller styrelse.

Förvaltningschef/VD är skyldig att löpande rapportera till nämnd eller styrelse om hur den interna kontrollen fungerar. Eventuella avvikelser ska snarast rapporteras till nämnd eller styrelse. Det är förvaltningschefens eller VD:s ansvar att omgående ta initiativ till åtgärder vid konstaterade brister.

Tillämpning

Förvaltningschef eller VD svarar för att minst en gång om året skriftligt rapportera till nämnden eller styrelsen och ge en samlad bedömning om hur den interna kontrollen fungerar. Allvarliga brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till nämnd eller styrelse.

5 § Verksamhetsansvariga

De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare har de att verka för att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.

Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmast överordnad. I de fall bristerna berör den överordnade ska bristerna rapporteras till förvaltningschef/VD. I de fall bristerna berör förvaltningschef/VD ska bristerna rapporteras till nämnden eller styrelsen.

6 § Övrigt anställda

Övrigt anställda är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar i sin arbetsutövning. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmsta överordnad eller den som nämnden eller styrelsen utsett.

Tillämpning §§ 5-6

Avsikten med den interna kontrollen är att eventuella tveksamheter eller direkta felaktigheter ska kunna undanröjas eller stoppas.

Syftet med den omedelbara rapporteringen är att man inom förvaltningen/bolaget omgående ska kunna vidta åtgärder för att komma tillrätta med de fel och brister som har upptäckts. Fel och brister som noterats ska omedelbart bli föremål för utredning och dokumenteras.

Uppföljning av intern kontroll

7 § Styrning och uppföljning av interna kontrollen

Varje nämnd och styrelse har en skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde.

Nämnder och bolagsstyrelser ska som grund för sin styrning genomföra risk- och väsentlighetsanalyser för sin verksamhet.

Tillämpning

Nämnder och bolagsstyrelser ska inom organisationen tydliggöra ansvaret för den interna kontrollen och innebörden av denna. Nämnder och styrelser ska också planera och prioritera arbetet med utvecklingen av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet ska en risk- och väsentlighetsanalys göras.

8 § Intern kontrollplan

Nämnder och bolagsstyrelser ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Planen ska tillsammans med en risk- och väsentlighetsanalys överlämnas till kommunstyrelsen senast under oktober månad varje år i samband med nämndernas verksamhetsplanering för det kommande året.

Tillämpning

Framtagande av kontrollplanen ska föregås av en dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys. Analysen avser att identifiera och kartlägga händelser som medför en risk att nå oönskat resultat. Vidare ska riskerna värderas utifrån sannolikheten för inträffande och konsekvensen av inträffande. Slutligen ska analysen innehålla beslut om hur riskerna ska hanteras genom att undvika risken genom att förändra/ta bort de effekter som ger upphov till risken. Det kan också handla om att begränsa risk till en accepterad nivå genom att minska sannolikheten och/eller konsekvensen att en händelse inträffar.

9 § Uppföljning av intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnd eller styrelse i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Rapporteringen ska även innehålla vidtagna och föreslagna åtgärder med anledning av konstaterade brister.

Tillämpning

Intern kontrollplan för kommande år ska antas senast i samband med nämndens verksamhetsplan. Internkontrollplanen ska minst innehålla:

- Rutiner och kontrollmoment som ska genomföras och följas upp.

- Omfattning på uppföljningen (metod och frekvens).
- Vem som ansvarar för att utföra uppföljningen.
- Till vem uppföljningen ska rapporteras.
- När rapporteringen ska ske.
- Genomförd riskbedömning.

10 § Nämnds och bolagsstyrelsens rapporteringsskyldighet

Nämnden och bolagsstyrelser ska, i samband med årsredovisningen, upprätta rapport om resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden/styrelsen till kommunstyrelsen. Utöver detta ska rapportering ske till kommunstyrelsen i den omfattning som framgår av anvisningarna. Rapporten ska även innehålla åtgärder som vidtagits och beslutats.

Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer.

Tillämpning

Genomförd uppföljning rapporteras till nämnden och bolagsstyrelsen oavsett utfall. Vid upptäckta brister lämnas också förslag till åtgärder för att förbättra kontrollen.

11 § Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsen ska, med utgångspunkt från nämndernas och bolagsstyrelsernas uppföljningsrapporter och den egna uppföljningen inom kommunstyrelsens verksamhetsområde, utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar krävs, besluta om sådana.

Kommunstyrelsen ska även löpande informera sig om hur den interna kontrollen fungerar såväl i de kommunala förvaltningarna som i de kommunala bolagen.

Kommunstyrelsen ska vidare ansvara för att kommentarerna till reglementet är aktuella och uppdaterade.

Tillämpning

Kommunstyrelsen, eller den kommunstyrelsen utser, fastställer vid utfärdandet av anvisningarna när rapporten senast ska lämnas av nämnder och kommunala bolag. Rapporten ska innehålla omfattning av utförda uppföljningar, utfallet och eventuellt vidtagna åtgärder. Rapporten ska också vid behov innehålla förslag på åtgärder för förbättringar av kommungemensamma rutiner.

Allvarligare brott mot eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen.